

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020–2021

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Testul 8

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (60 pont)

A.

1. Explicit információk visszakeresése a szövegből. Helyes válasz: nyári lúd, vadlúd, szőke liba. **3 pont**

2. Explicit információk visszakeresése a szövegből. Helyes válasz: b. **4 pont**

3. Explicit információk visszakeresése a szövegből. Minden megfelelő telelési helyhez társított populáció 1 pontot ér. Helyes válaszok:

1) A Brit-szigeten telelnek: az izlandi és skóciai állomány

2) A mediterrán régióba vándorolnak: a Norvégia partmenti részén, Dél-Svédországban, az Északi-tenger menti országokban költő, a balti, lengyel, cseh, osztrák populációk, illetve hideg teleken a kárpát-medencei állomány is

3) Helyben maradnak: a fekete-tenger-vidéki állomány, a Nyugat-Európa tengerparti élőhelyein fészkelő bütykös alsóludak (és enyhébb teleken a kárpát-medencei állomány)

6 pont

4. Egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. A vadlúd és a házi lúd hangja megegyezik.	X	
b. A lúdcsapatok nappali táplálékszerzése a gyülekezőhelyként számontartott tavakban zajlik.		X
c. A vadludak jellegzetes libasorban (egy vonalban, egymás mögött) repülnek.		X
d. A vadlúd egész Európában védett madár.		X
e. A vadludak védelmében gyérítik a rókaállományt.	X	

5 pont

5. Explicit információk visszakeresése a szövegből. Minden kiegészítés 1 pontot ér. Helyes válaszok: Összetartozó információk kapcsolása. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Minden rovatba egyetlen betűjel kell, hogy kerüljön. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

1.	c.
2.	e.
3.	b.
4.	a.
5.	d.

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Lehetséges válasz: Ha állatvédő lennék, részt vennék azokban a tevékenységekben, amelyekkel 1949 óta igyekeznek megóvni a vadlúdállományt. Intézkedéseket tennék fészkelő-, vonuló-, pihenő-, táplálkozó és telelőhelyeinek megóvására, megakadályoznám a nádaratást

a természetes élőhelyein. Mesterséges fészkalapokat hoznék létre, illetve vizes élőhelyeket, amelyek aszály idején biztosítják számára a megfelelő pihenő-, táplálkozó- és ivóterületet. Vadászokat szerveznék a vadludakra veszélyes dűvadak (pl. róka) gyérítésére, és a fajkeveredés megakadályozásában is segíteném a szervezet tevékenységét. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 7 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **7 pont**

B.

1. Az események szereplőire való utalások nyelvi eszközeinek azonosítása: deiktikus szerepű mutató névmás. Minden helyesen azonosított kifejezés/szó 2 pontot ér. Helyes válaszok:

... ezen belül a récefélék (*Anatidae*) családjába tartozik. → ezen belül = a lúdalakúak (*Anseriformes*) rendjén belül

... keményebb teleken ezek is a mediterrán régióba vándorolnak → ezek = a kárpát-medencei állomány (egyedei)

... ilyenek létesítése jó védelmi eredményeket hoz. → ilyenek = vizes élőhelyek **6 pont**

2. Az elemkészlet változása és változatai: belső szóalkotás: szóképzés. Igés kifejezések sűrítése képzett igékben. Minden helyesen azonosított képzett ige 2 pontot ér. Helyes válaszok:

a. tölti az éjszakát: éjszakázik (éjszakázhat)

b. tölti a telet: telet (teletnek)

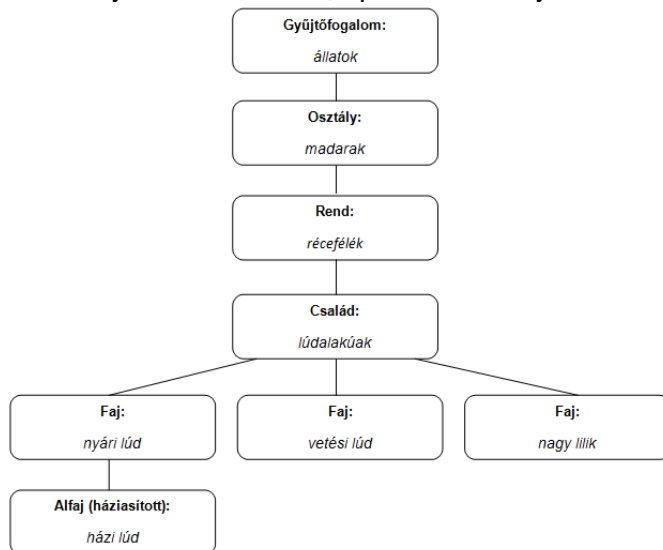
c. (rendszeresen) rakja a fészket: fészkel (fészkelő)

6 pont

3. Jelentés és kontextus. Jelentéstani viszonyok: antonímia. Kontextuális jelentés azonosítása a kontextuális antonímiából kiindulva. Helyes válasz: c. **4 pont**

4. Eseményszerkezet és mondat szerkezet. Az ige alanyi vonzata. A főnévi csoport belső szerkezete. Főnévi módosítók. Minden helyesen aláhúzott névszói szerkezet 1 pontot ér. Helyes aláhúzások: *A nagy gyülekezőhelyeken [...] több tízezer nagy madár is együtt éjszakázhat. Európai elterjedési területének különálló populációi eltérő helyeken telelnek. Enyhe teleken a kárpát-medencei állomány is helyben marad, keményebb teleken ezek is a mediterrán régióba vándorolnak.* **4 pont**

5. A szavak jelentése. Jelentéstani kapcsolatok: kategorizálás az egyeditől az általánosig. Minden helyes beillesztés 0,5 pontot ér. Helyes beillesztések:



4 pont

6. Összetett mondat. Mellérendelés és mellérendelő mondat: kapcsolatos mellérendelés, kronológia; ellentétes mellérendelés; választó mellérendelés; következtető és magyarázó mellérendelés, ok és okozat. Kötőszók. Minden helyes folytatás 2 pontot ér. Lehetséges válaszok: a. A nyári lúd 1949 óta védelem alatt áll Magyarországon, mivel különböző veszélyeztető tényezőknek van kitéve. b. A nyári lúd 1949 óta védelem alatt áll Magyarországon, noha sok környező országban vadászható. c. A nyári lúd 1949 óta védelem alatt áll Magyarországon, ezért a környezetvédők különböző mesterséges beavatkozásokkal próbálják kedvezőbbé tenni az életkörülményeit. **6 pont**

II. TÉTEL

(30 punct)

1. Rövid válasz megfogalmazása, egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: A lírai én számára a vadludak életének lényege a repülés („*tengeren is átrepültem*”) és a víz szeretete („*nagy tavakért lelkesültem*”). A repülést vonzónak mutatja be, a szépség és a szabadság van jelen benne („*fényt és felhőt úszva szelni*”), ugyanakkor a társakkal közös vándorlásban („*égen úszó vadlúd-ék*”) a közösséghez való tartozás élményét is megragadja. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont.

5 pont

2. Rövid válasz megfogalmazása, egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: Az ősz a vadludak életében azért fontos, mert – vándormadarak lévén – ilyenkor kelnek útra, hogy eljussanak a telelőhelyükre. A lírai én számára a hosszas, közös repülés a vadlúd-lét legvonzóbb részlete, ezért a „*bíbor őszökön*” a „*vadlúd-ék*” részeként repülő madárral azonosul leginkább. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont.

5 pont

3. Információk, gondolatok értelmezése. Ok-okozati összefüggések azonosítása, képek, utalások értelmezése. Lehetséges válasz: Már a vers indításából („*Valamikor vadlúd voltam*”) kiderül, hogy a lírai én olyan erős vonzódást érez a vadludak életmódjához, hogy úgy érzi, egy korábbi életében közéjük tartozhatott. Emberként való létezését átmeneti állapotként látja. Ezt erősíti meg az idézett sorpár is: a „*ha végem itt elérem*” kifejezés az emberi léte végére utal, ezzel kapcsolatban pedig azt a tervét, vágyát fogalmazza meg, hogy a számára kissé idegen emberi alakja után visszatérjen valódi természetéhez, vagyis újra vadlúddá váljon. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont.

5 pont

4. Témához való igazodás:

- A beszédhelyzet megteremtése (vadlúdként létezés) – 3 pont, a beszédhelyzethez való részleges igazodás – 2 pont,
- A két szöveg információira való utalás – 2 pont.
- Az élménybeszámoló sajátosságainak betartása: (személyes élmények, tapasztalatok időrendben való bemutatása, énformájú perszonális elbeszélés, monologikus, stílusa közvetlen és kötetlen) – 5 pont, az élménybeszámoló sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.
- Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0-1 hibatípus – 5 pont, 2-3 hibatípus – 3 pont, 4-5 hibatípus – 1 pont, több, mint 5 hibatípus – 0 pont

15 pont

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.